

Наявність у фінансового менеджера надійної інформації про поточний і прогнозний стан галузі дозволяє йому швидко ухвалювати фінансові і комерційні рішення, впливає на правильність таких рішень, що призводить до зниження ризику втрат і збільшення прибутку.

Розглянемо N галузей. Кредитний портфель банку умовно можна представити як суму $\sum K_i$ + міжбанківський кредит + кредити фізичним особам, де K_i – сума коштів, яку банк кредитував в i – у галузь ($i \in ON$).

Мета дослідження – з'ясувати залежності: $f(K_i, i \in ON)$ = прибуток банку та $g(K_i / \text{Кредитний портфель банку, частка неповернених кредитів у } K_i, i \in ON)$ = процентний дохід банку. Тобто необхідно з'ясувати головні фактори галузевого ризику банку. Для вирішення цього питання використані дані українських банків (www.bank.gov.ua). Розрахунок коефіцієнтів Шарпа для кредитів банків в окремі галузі економіки України до і після фінансової кризи свідчить про перерозподіл ризиків кредитного портфеля банків.

Динаміка падіння виробництва в окремих галузях не збігається з факторами кредитного ризику, які впливають на прибуток та процентний дохід банків. Це свідчить про те, що найбільш прибуткові галузі імовірно не використовують кредитні ресурси банків у належному обсязі. Під час кризи відбулася значна зміна галузевих ризиків кредитування в Україні.

*Е.М. Бородин, канд. екон. наук, доц.,
Банківський інститут вища школа, м. Прага, Чеська Республіка*

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ

В современных условиях жесткой конкуренции инновационная деятельность является важнейшей составляющей процесса обеспечения успешного функционирования предприятия. В связи с этим возникает необходимость определения оценки эффективности этой деятельности. Анализ эффективности проекта проводится с целью оценки эффективности вложенных средств для внедрения высокоэффективной технологии или производства инновационной продукции.

Ценность проекта определяется определенным набором оценок: $O = (O_1, O_2, \dots, O_m)$, среди которых есть экономические (чистый доход, рентабельность и т.п.) и неэкономические (социальные, научные, технические).

Среди экономических эффектов инновационного проекта необходимо выделить:

1. Чистый дисконтный доход:

$$NPV = \sum_{t=0}^T \frac{B_t}{(1+i)^t},$$

где $B_t = P_t - F_t - I_t$ – денежный поток от проекта в момент $t \in [0, T]$;
 P_t – чистая прибыль от реализации проекта;
 F_t – собственные финансовые затраты предприятия на осуществление инноваций;
 I_t – расходы, связанные с покрытием инвестиций;
 T – продолжительность жизненного цикла проекта;
 i – ставка дисконтирования;
 $1/(1+i)$ – коэффициент дисконтирования денег за период времени, который определяется по формуле:

$$i = R + b(R_m - R) + \sum_{j=1}^J x_j,$$

где R – нормальная безрисковая ставка $R = r + s + rs$ (rs – соответственно, реальная безрисковая ставка ссуды и ожидаемая норма инфляции);
 R_m – средняя доходность “нессудных” инвестиций (акций на фондовом рынке или инноваций);
 $R_m - R$ – “премия” за риск;
 x – дополнительная премия за риск по различным факторам (вложения в малые предприятия, закрытость компании и т.д.).

Для проекта необходимо, чтобы $NPV > 0$.

2. Рентабельность проекта:

$$ID = \frac{\sum_{t=0}^T D_t / (1+i)^t}{\sum_{t=0}^T I_t / (1+i)^t},$$

где $D_t = P_t - F_t$.

Для рентабельного проекта следует, чтобы $ID > 1$.

3. Внутренняя ставка дисконта (дохода) – это такая ставка i^* , для которой выполняется условие $NPV(i^*) = 0$.

Для рентабельного проекта необходимо, чтобы внутренняя ставка дохода была больше банковской ставки и ставки дисконта.

4. Период окупаемости:

$$T_{ok} = j + \frac{\sum_{t=0}^T I_t / (1+i)^t - C_j}{D_{j+1} / (1+i)^j},$$

где $C_j = \sum_{i=1}^j D_i (1+p)^n$;

j – номер периода времени, когда выполняется условие:

$$C_j < \sum_{t=0}^T I_t / (1+i)^t < C_{j+1}.$$

Для проекта необходимо, чтобы $T_{ok} < T$.

Таким образом, анализ эффективности инновационной деятельности выступает инструментом для разработки управленческих решений, направленных на повышение общей эффективности функционирования предприятия.

*Н.С. Білань, аспірант
ДВНЗ “Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана”*

ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ ТА УПРАВЛІННЯ РИНКОВИМИ РИЗИКАМИ УКРАЇНСЬКИХ БАНКІВ

Узагальнюючи переваги та недоліки численних теоретичних підходів до визначення поняття ринкових ризиків банку, з метою оптимізації структури ризик-менеджменту, ринкові ризики доцільно визначити як ризики коливань цін фінансових інструментів, що мають негативний вплив на результати діяльності банку та вартість його капіталу. Згідно з визначенням до ринкових ризиків банку слід віднести процентний, валютний ризики та ризик зміни вартості цінних паперів. Враховуючи особливості нерозвинутого фінансового ринку, зарегульованої перехідної економіки України та несприятливого політичного клімату, проблеми оцінки і управління ринковими ризиками українських банків набувають особливої актуальності.